

ΟΙ ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4412/2016

«Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (ΦΕΚ Α' 147/08-08-2016)

σύμφωνα με το Ν. 4782/2021 «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» (ΦΕΚ Α'36 – 09/03/2021)

(ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΦΕΡΕΙ Ο Ν. 4782/2021 ΣΤΟ Ν. 4412/2016)

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το Ν. 4782/2021 «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» (ΦΕΚ Α'36 – 09/03/2021), επιτεύχθηκε η αναμόρφωση του υφιστάμενου ρυθμιστικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις, δηλαδή του Ν. 4412/2016, ο οποίος ενσωματώνει τις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ (L94/65) και 2014/25/ΕΕ (L94/243) στο ελληνικό δίκαιο, καθώς και των Ν. 3433/2006 (Α'20), 3883/2010 (Α'167) και 3978/2011 (Α'137), οι οποίοι ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας. Οι νέες διατάξεις αφορούν στο σύνολο των αναθετουσών αρχών της χώρας, καθώς και στο σύνολο των οικονομικών φορέων της Ελλάδας και του εξωτερικού, που είτε δραστηριοποιούνται, είτε μπορούν να δραστηριοποιηθούν στον χώρο των δημοσίων συμβάσεων. Επίσης, αφορούν σε όλο το κοινωνικό σύνολο που αποτελεί, κατά κύριο λόγο, τον λήπτη των δημοσίων υπηρεσιών που παρέχονται, άμεσα ή έμμεσα, μετά από σύναψη δημόσιας σύμβασης, καθώς και τον χρήστη των έργων υποδομής που δημοπρατούνται από το ελληνικό Δημόσιο.

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση του Ν. 4782/2021, δυνάμει του Μέρους Α' αυτού με τίτλο «ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ», αναμορφώνονται σημαντικά οι διατάξεις του Ν. 4412/2016, ο οποίος συνιστά το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο για ζητήματα δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων, με στόχο την απλοποίηση και διασαφήνιση των ισχυουσών διατάξεων, τη μείωση της γραφειοκρατίας, την αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, την επέκταση της χρήσης των ηλεκτρονικών εργαλείων (e-procurement), την αύξηση της συμμετοχής των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, καθώς και την αντιμετώπιση παθογενειών, όπως το ζήτημα των υπερβολικά χαμηλών προσφορών και της υπερβολικής προσκόλλησης στην τυπικότητα, έναντι της ουσίας των προσφορών. Και τούτο διότι, ο Ν. 4412/2016 παρουσιάζει πλήθος πλημμελειών, οι οποίες έχουν επισημανθεί από τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς, η δε προσπάθεια για την αντιμετώπισή τους, έως σήμερα, υπήρξε αποσπασματική και, σε αρκετές περιπτώσεις, μη επαρκής. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι οι διατάξεις του Ν. 4412/2016 έχουν επιμέρους τροποποιηθεί πάνω από 300 φορές. Παράλληλα, οι διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα χαρακτηρίζονται από αναποτελεσματικότητα, με μεγάλους χρόνους υλοποίησης, μακροχρόνιες δικαστικές και προδικαστικές διαδικασίες και χαμηλή ποιότητα προμηθειών, κυρίως λόγω της, σχεδόν αποκλειστικής, χρήσης του κριτηρίου ανάθεσης της χαμηλότερης τιμής απόκτησης των αγαθών, υπηρεσιών και έργων. Ωστόσο, η σημερινή οικονομική συγκυρία οδήγησε στην ανάγκη αύξησης της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών προετοιμασίας, ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων, προκειμένου οι σχετικές διαδικασίες να επιταχυνθούν, με παράλληλη βελτίωση της

ποιότητας των αγαθών, υπηρεσιών και έργων που προμηθεύεται το Δημόσιο, χωρίς, ωστόσο, να γίνονται εκπτώσεις σε όρους διαφάνειας, ακεραιότητας και χρηστής διοίκησης. Επιπρόσθετα, η αύξηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος δημοσίων συμβάσεων που επιφέρουν οι ρυθμίσεις του νέου Νόμου, αναμένεται να ενισχύσει τις δυνατότητες του ελληνικού Δημοσίου στην πραγματοποίηση δημοσίων επενδύσεων, αλλά και στην ταχύτερη απορρόφηση και αξιοποίηση ενωσιακών κονδυλίων και χρηματοδοτικών διευκολύνσεων, ιδίως ενόψει της προγραμματικής περιόδου ΕΣΠΑ 2021 – 2027 και της αξιοποίησης των δυνατοτήτων του Recovery and Resilience Fund (RRF), για την υποστήριξη της ανάταξης και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικονομιών των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι κρίσεων.

Μεταξύ άλλων, οι νέες καινοτόμες ρυθμίσεις του Ν. 4782/2021 – Μέρος Α': «ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ» περιλαμβάνουν την τροποποίηση των ορισμών και την πρόβλεψη νέων, σχετικά με τις διαγωνιστικές διαδικασίες και τις δημόσιες συμβάσεις, τη μείωση της εκτιμώμενης αξίας συμβάσεων, για τις οποίες καθίσταται υποχρεωτική η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, την αύξηση της εκτιμώμενης αξίας συμβάσεων, για τις οποίες δημοσιοποιούνται στοιχεία στο ΚΗΜΔΗΣ, τον επαναπροσδιορισμό των λόγων και της διαδικασίας αποκλεισμού οικονομικών φορέων από δημόσιους διαγωνισμούς, την ύπαρξη δικαιώματος ακρόασης αυτών, τη σύσταση Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων πληροφοριακού χαρακτήρα και μητρώου αποκλεισθέντων οικονομικών φορέων, καθώς και την τροποποίηση της διαδικασίας αποσφράγισης και αξιολόγησης προσφορών, στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, της πρόσκλησης προς υποβολή δικαιολογητικών και της κατακύρωσης της σύμβασης. Ακόμη, προβλέπεται η τροποποίηση των διατάξεων σχετικά με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια των διαγωνιζομένων, την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα αυτών, καθώς και εν γένει, τα κριτήρια επιλογής του αναδόχου, η δυνατότητα υποχρεωτικής χρήσης ηλεκτρονικών πλειστηριασμών για ορισμένες κατηγορίες συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, ο ορισμός αρμοδίου οργάνου σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, που διενεργούνται από τις Εθνικές Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές και η δυνατότητα υποχρεωτικής διεξαγωγής προκαταρκτικών διαβουλεύσεων με την αγορά, πριν από τη διεξαγωγή διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, για συγκεκριμένες κατηγορίες συμβάσεων με την οριζόμενη, κατά περίπτωση, εκτιμώμενη αξία. Περαιτέρω, οι νέες ρυθμίσεις του Ν. 4782/2021 αφορούν στον επανακαθορισμό του ποσοστού επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης ή του τμήματος αυτής, βάσει του οποίου παρέχεται από τον ανάδοχο εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης, καθώς και των ρυθμίσεων σχετικά με την εγγύηση συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς, τον επαναπροσδιορισμό των κριτηρίων ανάθεσης σύμβασης, την επέκταση της προθεσμίας εντός της οποίας οι αναθέτουσες αρχές καλούν του διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς να αιτιολογήσουν την «ασυνήθιστα χαμηλή» προσφορά τους, καθώς και την

τροποποίηση της διαδικασίας απόρριψης των «ασυνήθιστα χαμηλών» προσφορών. Τέλος, σημαντικές ρυθμίσεις του νέου νόμου περί δημοσίων συμβάσεων αποτελούν η θέσπιση διαδικασίας για την απευθείας ανάθεση συμβάσεων μέσω Συστημάτων Ηλεκτρονικών Αγορών, η αύξηση της εκτιμώμενης αξίας σύμβασης, για την οποία επιτρέπεται η προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, η δυνατότητα επίβλεψης συμβάσεων από ιδιωτικό φορέα επίβλεψης και διαπιστευμένους ιδιώτες και μηχανικούς, καθώς και η ίδρυση Ενιαίου Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών και Ηλεκτρονικού Συστήματος Προσδιορισμού Κόστους Συντελεστών Παραγωγής Τεχνικών Έργων.

Β. ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΦΕΡΕΙ Ο Ν. 4782/2021 ΣΤΟ Ν. 4412/2016:

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΟΡΙΣΜΟΙ	
ΑΡΘΡΟ Ν. 4782/2021	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ
1	<p>Ορισμοί - Τροποποίηση τίτλου και παρ. 1,2, 3 και 4 του άρθρου 2 ν. 4412/2016:</p> <p>Βελτιώνεται η διατύπωση ορισμένων ορισμών, όπως του έργου, της απευθείας ανάθεσης, της μελέτης, των τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών. Προστίθενται ορισμοί που υπάρχουν διάσπαρτοι στον ν. 4412/2016, αλλά και νέοι ορισμοί, όπως ο εναλλακτικός θεσμός της επίβλεψης από πιστοποιημένους φορείς του ιδιωτικού τομέα, ο επιβλέπων ελεγκτής, το Ψηφιακό Αρχείο Βαθμολόγησης, το Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών. Διευκρινίζεται ότι οι αναφορές στον ν. 4412/2016 περί εκτιμώμενης αξίας σύμβασης δεν περιλαμβάνουν τον ΦΠΑ και εισάγεται η έννοια των «δημοσίων συμβάσεων ήσσονος αξίας», δηλαδή των συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία μέχρι δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, οι οποίες διαθέτουν αυξημένη ευελιξία και ταχύτατες διαδικασίες για την ανάθεσή τους.</p>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ	
ΑΡΘΡΟ Ν. 4782/2021	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ
3	<p>Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί - Τροποποίηση τίτλου και προσθήκη παρ. 11 στο άρθρο 34 ν. 4412/2016:</p>

	<p>Επιδιώκεται η ευρύτερη χρήση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Χορηγείται εξουσιοδότηση προς έκδοση ΥΑ στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων για συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, καθώς και στον Υπουργό Υγείας, ειδικά για την προμήθεια ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών και φαρμακευτικών αγαθών και την παροχή συναφών υπηρεσιών, ώστε να καθίσταται υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών για συγκεκριμένες κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών.</p>
4	<p>Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ – Τροποποίηση τίτλου και αντικατάσταση άρθρου 36 ν. 4412/2016:</p> <p>Καθίσταται υποχρεωτική για τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, σε όλες τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, με εκτιμώμενη αξία δαπάνης μεγαλύτερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, εξαιρουμένης της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 128 του ν. 4412/2016, περί ανάθεσης εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες), για τη μελέτη και εκτέλεση συμβάσεων δημοσίων έργων και συμβάσεων παραχώρησης έργων.</p>
5	<p>Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ – Τροποποίηση των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 37 ν. 4412/2016:</p> <p>Μεταφέρεται η αρμοδιότητα για τη λειτουργία του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ των δημοσίων έργων και μελετών στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και η αρμοδιότητα για τη λειτουργία και διασύνδεση του συνόλου των πληροφοριακών συστημάτων στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.</p>
6	<p>Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) – Τροποποίηση τίτλου και παρ. 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 10 άρθρου 38 ν. 4412/2016:</p> <p>Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι στο ΚΗΜΔΗΣ (το οποίο λειτουργεί πλέον στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης), αναρτώνται υποχρεωτικά δεδομένα και στοιχεία συμβάσεων αξίας άνω των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, ώστε το κατώτερο όριο, για το οποίο οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να αναρτήσουν τα</p>

	<p>σχετικά στοιχεία στο ΚΗΜΔΗΣ, να συμπίπτει με τα χρηματικά όρια των δημοσίων συμβάσεων ή σσονος αξίας, για τις οποίες εισάγονται διαδικαστικές ευελιξίες, ενώ ορίζεται ότι στο ΚΗΜΔΗΣ καταχωρίζονται πλέον και ηλεκτρονικά στοιχεία της πρόσκλησης, της προκήρυξης και της διακήρυξης του διαγωνισμού, κατά περίπτωση. Περαιτέρω, για λόγους εθνικής ασφαλείας, μερικά ηλεκτρονικά στοιχεία που αφορούν στην Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ), εξαιρούνται από την καταχώριση στο ΚΗΜΔΗΣ, ενώ, πλέον, δεν απαιτείται και η καταχώρισή τους σε διαβαθμισμένο πληροφοριακό σύστημα. Για τον λόγο αυτό παρέχεται εξουσιοδότηση για έκδοση κοινής απόφασης του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, για τη ρύθμιση των θεμάτων αυτών.</p>
10	<p>Συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης – Τροποποίηση τίτλου και παρ. 1, 2, 3, 4, 7 και 8, κατάργηση παρ. 5 και 6 και προσθήκη παρ. 9 στο άρθρο 45 του ν. 4412/2016:</p> <p>Προβλέπεται πλέον η υποχρεωτική τήρηση και επικαιροποίηση ηλεκτρονικού φακέλου δημόσιας σύμβασης στο ΕΣΗΔΗΣ, όταν η διαδικασία ανάθεσης γίνεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. Επιβάλλεται στις αναθέτουσες αρχές η υποχρεωτική τήρηση των στοιχείων του ηλεκτρονικού φακέλου για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ημερομηνία οριστικής παραλαβής του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, ενώ σε περίπτωση εκκρεμοδικίας που έχει προκύψει από δημόσια σύμβαση προβλέπεται ότι ο σχετικός φάκελος τηρείται μέχρι το πέρας αυτής.</p>
11 και 12	<p>Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς – Τροποποίηση τίτλου και αντικατάσταση άρθρου 46 ν. 4412/2016 & Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς – Αντικατάσταση άρθρου 47 ν. 4412/2016:</p> <p>Στόχος είναι η προώθηση προκαταρκτικών διαβουλεύσεων με την αγορά για διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων υψηλής εκτιμώμενης αξίας, ήτοι για συγκεκριμένες κατηγορίες συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ και των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ για ορισμένες κατηγορίες έργων ή του</p>

	ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ για ορισμένες κατηγορίες μελετών, αντίστοιχα.
13	<p>Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων – Αντικατάσταση άρθρου 48 ν. 4412/2016:</p> <p>Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων: Διασαφηνίζεται η διαδικασία αποκλεισμού οικονομικού φορέα από την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, λόγω προηγούμενης αθέμιτης εμπλοκής του με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, η οποία λαμβάνει χώρα με την έκδοση σχετικής ατομικής διοικητικής πράξης από την αναθέτουσα αρχή και την ενημέρωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και της ΕΑΑΔΗΣΥ.</p>
15	<p>Δημόσιες συμβάσεις έργων με αξιολόγηση μελέτης – Τροποποίηση τίτλου, παρ. 1, 2 και 5 και προσθήκη παρ. 6, 7 και 8 στο άρθρο 50 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγεται η δυνατότητα διενέργειας διαγωνιστικής διαδικασίας για την ανάθεση σύμβασης μελέτης και κατασκευής έργου πριν από την ολοκλήρωση της αναγκαίας για την εκτέλεση περιβαλλοντικής αδειοδότησης, η οποία απαιτείται να ολοκληρωθεί μέχρι και το πέρας την διαγωνιστικής διαδικασίας και πριν την ανακήρυξη αναδόχου, με στόχο την επίσπευση των διαδικασιών ανάθεσης, υπό τον όρο οι εγκριθέντες περιβαλλοντικοί όροι να μην μεταβάλλουν ουσιωδώς το αντικείμενο του έργου. Τροποποιείται το νομοθετικό πλαίσιο με σύναψη σύμβασης συγχρόνως για τη μελέτη και κατασκευή ακινήτου του δημοσίου τομέα.</p>
18	<p>Υπεργολαβία – Αντικατάσταση άρθρου 58 ν. 4412/2016:</p> <p>Στις συμβάσεις έργων, σε περίπτωση ανάθεσης τμήματος σε υπεργολάβο, η επαγγελματική καταλληλότητα του για το τμήμα της σύμβασης που θα εκτελέσει, ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή, άλλως η αναθέτουσα αρχή απαιτεί να αντικαταστήσει το φορέα που δεν πληροί τους ορισμούς των άρθρων 79, 80 και 81 ή συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παρ. 1 και 2 του άρθρου 73 και του άρθρου 74. Κατ' αυτό τον τρόπο, επιδιώκεται η επίτευξη καλύτερων προϋποθέσεων για τη διασφάλιση της ποιοτικής εκτέλεσης των συμβάσεων έργων μέσω του αποκλεισμού</p>

	της δυνατότητας ανάθεσης τμήματος της σύμβασης σε υπεργολάβους που στερούνται της απαραίτητης επαγγελματικής καταλληλότητας για την εκτέλεσή του.
20	<p>Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων – Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 70 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγεται η υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής για έργα εκτιμώμενης αξίας άνω του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, να αναρτά τη μελέτη κατασκευής του έργου και τα τεύχη δημοπράτησης τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν τη διενέργεια του διαγωνισμού.</p>
21	<p>Εγγυήσεις – Τροποποίηση τίτλου και αντικατάσταση άρθρου 72 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγεται νέα ρύθμιση με την οποία προβλέπεται στις διαδικασίες που διενεργούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, η προσκόμιση των πρωτότυπων εγγυήσεων συμμετοχής, πλην εκείνων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, το αργότερο πριν από την ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών, που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, άλλως οι προσφορές που δεν πληρούν την ως άνω απαίτηση δεν αποσφραγίζονται και απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Επίσης, εισάγονται νέοι λόγοι κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής του προσφέροντος οικονομικού φορέα. Ακόμη, αυξάνονται οι περιπτώσεις, στις οποίες δεν απαιτείται η προσκόμιση εγγύησης συμμετοχής και ειδικότερα προστίθενται οι περιπτώσεις της επιλογής του αναδόχου από κατάλογο (λ.χ. για τις συμβάσεις τεχνικής βοήθειας), καθώς και της επιλογής του αναδόχου μέσω ηλεκτρονικών καταλόγων (e-catalogues και e-marketplace). Παράλληλα, εισάγεται αλλαγή της βάσης υπολογισμού των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης. Ειδικότερα, ως βάση υπολογισμού θεωρείται πλέον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, δηλαδή ο αρχικός προϋπολογισμός αντί της συμβατικής αξίας που προβλέπεται στις υφιστάμενες διατάξεις, καθώς και η αναπροσαρμογή του ποσοστού των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης, στις συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, σε 4% (αντί του ισχύοντος 5%). Περαιτέρω, προβλέπεται ότι οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης που δίδονται στις συμβάσεις εκτέλεσης έργων, έχουν διάρκεια ισχύος που καλύπτει διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών πλέον του διαστήματος που προκύπτει από το άθροισμα της συμβατικής προθεσμίας, της οριακής προθεσμίας και του εκάστοτε προβλεπόμενου χρόνου συντήρησης του έργου. Καταργείται η κάλυψη της εγγυητικής επιστολής προκαταβολής έως του ποσού της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, αφού</p>

	<p>πλέον οι δύο εγγυήσεις είναι απολύτως διακριτές μεταξύ τους, ενώ εισάγεται η έννοια της «εγγύησης προσθέτου χρόνου εγγύησης» στις δημόσιες συμβάσεις έργων, όταν προσφέρεται και αξιολογείται ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης επιπλέον χρόνος εγγύησης της καλής λειτουργίας του έργου, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των κινδύνων πλημμελούς εκτέλεσής τους. Επιπρόσθετα, προσδιορίζεται το ανώτατο ποσοστό της εγγύησης καλής λειτουργίας, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης και τέλος, προβλέπεται η απομείωση της εγγυητικής καλής εκτέλεσης κατά 70% με την έγκριση της τελικής επιμέτρησης από την διευθύνουσα υπηρεσία.</p>
22	<p>Λόγοι αποκλεισμού – Τροποποίηση τίτλου και αντικατάσταση άρθρου 73 ν. 4412/2016:</p> <p>Πλέον, περιλαμβάνονται οι οικείες διατάξεις με τις οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη ενωσιακές ρυθμίσεις με ρητή παραπομπή στα ποινικά αδικήματα, ως τυποποιούνται σήμερα, και δε γίνεται παραπομπή στους ορισμούς των ποινικών αδικημάτων που οδηγούν σε αυτόματο και υποχρεωτικό αποκλεισμό από τις δημόσιες συμβάσεις, όπως περιλαμβάνονται στα οικεία ευρωπαϊκά μέσα εναρμόνισης. Περαιτέρω, ως προς των έλεγχο των λόγων αποκλεισμού που συνεχονται με ποινικές καταδίκες, σε συγκεκριμένα φυσικά πρόσωπα που εκπροσωπούν το νομικό πρόσωπο, προστίθεται ρύθμιση με την οποία προβλέπεται ότι στις υπόλοιπες περιπτώσεις νομικών προσώπων, πλην των ρητά αναφερόμενων, ελέγχεται, ως προς τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού ο, κατά περίπτωση, νόμιμος εκπρόσωπος. Παράλληλα, καταργείται ο λόγος αποκλεισμού της περ. γ της παρ. 2 που είχε εισαχθεί με τον ν. 4605/2019 και ο οποίος καταλαμβάνει οριζόντια όλα τα είδη συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη των 20.000 ευρώ. Πρόκειται για ορισμένες παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας, υψηλής και πολύ υψηλής σοβαρότητας, για τις οποίες έχουν επιβληθεί πρόστιμα από το ΣΕΠΕ με δεσμευτική ισχύ, καθώς, μέχρι σήμερα, δεν έχει καταστεί δυνατή η έκδοση σχετικού πιστοποιητικού από το ΣΕΠΕ και η διάταξη είναι εν τοις πράγμασι ανεφάρμοστη. Ως προς την παραβίαση των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων των οικονομικών φορέων και την άρση του αποκλεισμού τους, αναδιατυπώνεται, ώστε να μπορεί να είναι εφαρμόσιμη στην πράξη, η σχετική διάταξη, η οποία απορρέει ευθέως από τις Οδηγίες και προβλέπεται ότι ο συγκεκριμένος λόγος αποκλεισμού δεν συντρέχει εφόσον ο οικονομικός φορέας: α) έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει,</p>

	<p>συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων, β) έχει υπαχθεί σε αναστολή ή ρύθμιση ή σε κάθε είδους δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους, τους όρους των οποίων τηρεί. Ακόμη, εισάγεται η έννοια των «εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων», καθώς και η έννοια της παροχής «με απατηλό τρόπο» παραπλανητικών δηλώσεων, ενώ αναδιαρθρώνεται η δομή της Επιτροπής που κρίνει τα τυχόν επανορθωτικά μέτρα.</p>
23	<p>Αποκλεισμός οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις – Τροποποίηση τίτλου και αντικατάσταση άρθρου 74 ν. 4412/2016:</p> <p>Με την εν λόγω τροποποίηση, επιτυγχάνεται η θέσπιση ενός οριζόντιου συστήματος αποκλεισμού και ενός μητρώου αποκλεισθέντων οικονομικών φορέων και η σύσταση μητρώων πληροφοριακού χαρακτήρα, στα οποία θα έχουν πρόσβαση οι αναθέτουσες αρχές και στα οποία καταχωρίζονται στοιχεία τα οποία άπτονται της επαγγελματικής αξιοπιστίας, καθώς και της εκτέλεσης προηγούμενων δημοσίων συμβάσεων. Κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή των ανωτέρω θα καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα.</p>
24	<p>Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου – Αντικατάσταση άρθρου 76 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγονται κριτήρια επιλογής για τις δημόσιες συμβάσεις, ανάλογα με τη φύση του έργου, από το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.), με απώτερο στόχο την εφαρμογή ενός ενιαίου μητρώου, στο οποίο θα καταχωρίζονται οι επιχειρήσεις και θα κατατάσσονται σε συγκεκριμένες τάξεις, το οποίο θα αποτελεί τεκμήριο για την ύπαρξη συγκεκριμένων προσόντων, γεγονός που θα διευκολύνει τόσο την αναθέτουσα αρχή στον έλεγχο των προσόντων συμμετοχής σε διαγωνισμό όσο και τη μείωση των αντιδικιών μεταξύ των συμμετεχόντων.</p>
25	<p>Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών – Αντικατάσταση άρθρου 77 ν. 4412/2016:</p> <p>Προβλέπονται τα κριτήρια επιλογής για διαδικασίες σύναψης σύμβασης μελέτης και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών με αναφορά στο</p>

	<p>αντίστοιχο Μητρώο Εμπειρίας Μελετητών (Μ.Ε.Μ) και στο Μητρώο Μελετητικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.Μ.Ε.Δ.Ε.) του π.δ. 71/2019 και το Μητρώο Επιχειρήσεων Συμβούλων Διοίκησης – Διαχείρισης Έργων (ΜΗΕΣΔΔΕ) του π.δ. 71/2019, αντίστοιχα. Προβλέπεται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών με την οποία δίνονται κατευθύνσεις και οδηγίες στις αναθέτουσες αρχές ως προς τα κριτήρια χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας ανάλογα με τη φύση του έργου ώστε να τηρούνται η αρχή της αναλογικότητας, διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης.</p>
26	<p>Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 78 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγονται διαδικαστικές προϋποθέσεις για την αντικατάσταση του τρίτου, σε περίπτωση μη πλήρωσης εκ μέρους του των προβλεπόμενων απαιτήσεων, ώστε να αποφευχθεί η καταχρηστική χρήση της εν λόγω δυνατότητας. Ειδικότερα, προβλέπεται η αντικατάσταση του φορέα, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται ο προσφέρων, να γίνεται κατόπιν σχετικής πρόσκλησης από την αναθέτουσα αρχή προς τον οικονομικό φορέα, εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σχετικής πρόσκλησης και για μία μόνο φορά, για κάθε τρίτο, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται, στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας ανάθεσης.</p>
27	<p>Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης – Τροποποίηση παρ. 1, 2, 3, 5, 6 και 7, κατάργηση παρ. 2 και 4 και προσθήκη παρ. 8 και 9 στο άρθρο 79 ν. 4412/2016:</p> <p>Προβλέπεται η χρήση του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) αντί του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), το οποίο καταργείται και στις συμβάσεις κάτω των ορίων εφαρμογής των Οδηγιών, πλην της απευθείας ανάθεσης, στην οποία δεν απαιτείται προκαταρκτική απόδειξη των προϋποθέσεων συμμετοχής. Προβλέπεται ρητά, ακόμη, ότι ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με το ΕΕΕΣ.</p>
28	<p>Υπογραφή Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης – Κατάργηση παρ. 3 και τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 79Α ν. 4412/2016:</p>

	<p>Επιτρέπεται η σύνταξη και υποβολή του ΕΕΕΣ και, συνεπώς, και της προσφοράς ή της αίτησης συμμετοχής, σε όλο το διάστημα κατά το οποίο μπορούν αυτές να υποβάλλονται, ενώ, παράλληλα, προβλέπεται η δυνατότητα απόσυρσης και επανυποβολής της προσφοράς με επικαιροποιημένο ΕΕΕΣ, σε περίπτωση που υπάρξουν μεταβολές στα δηλωθέντα με το ΕΕΕΣ μεταξύ του χρόνου υποβολής του και της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής.</p>
29	<p>Αποδεικτικά μέσα – Τροποποίηση παρ. 2, 3, 9 και 10 άρθρου 80 ν. 4412/2016:</p> <p>Μεταξύ άλλων, καταργείται το πιστοποιητικό του ΣΕΠΕ ως αποδεικτικό μέσο για την απόδειξη της μη συνδρομής παραβάσεων υψηλής και πολύ υψηλής σοβαρότητας, για τους ίδιους λόγους, για τους οποίους καταργείται ο σχετικός λόγος αποκλεισμού, ενώ αναδιατυπώνεται και συμπληρώνεται η αναφορά στα αποδεικτικά μέσα της επαγγελματικής καταλληλότητας, καθώς και της νόμιμης εκπροσώπησης, με την προσθήκη της φράσης «εκτός εάν στις ειδικές διατάξεις έκδοσης αυτών προβλέπεται συγκεκριμένος χρόνος ισχύος και είναι σε ισχύ κατά την υποβολή τους».</p>
32	<p>Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές – Τροποποίηση τίτλου και παρ. 1, 5 και 6 και προσθήκη παρ. 5α στο άρθρο 88 ν. 4412/2016:</p> <p>Καθορίζεται ένα συνδυασμένο όριο έκπτωσης άνω του οποίου ο οικονομικός φορέας υποχρεούται μετά από πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής να υποβάλλει έγγραφες εξηγήσεις, τυχόν δε άρνησή του επάγεται την κήρυξη της προσφοράς του ως απαράδεκτης και καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Τα δε οικονομικά στοιχεία των εξηγήσεων που παραθέτει ο οικονομικός φορέας προς την αναθέτουσα αρχή αποτελούν δεσμευτική συμφωνία και τα εν λόγω στοιχεία δεν δύνανται να μεταβληθούν σε μεταγενέστερο χρόνο.</p>
33	<p>Ισότιμες και ισοδύναμες προσφορές – Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 90 ν. 4412/2016:</p> <p>Σε περίπτωση ισοδύναμων προσφορών, επιλέγεται η προσφορά με την υψηλότερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς αντί της υφιστάμενης δυνατότητας της αναθέτουσας αρχής να επιλέγει είτε την προσφορά με την υψηλότερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς είτε αυτή με τη χαμηλότερη τιμή, προκειμένου να προκρίνεται</p>

	η ποιότητα έναντι της τιμής, όπως προβλέπεται και από το σχετικό κριτήριο ανάθεσης.
40	<p>Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών – Αντικατάσταση άρθρου 100 ν. 4412/2016:</p> <p>Όταν κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, προβλέπεται η έκδοση μίας ενιαίας απόφασης της αναθέτουσας αρχής, αντί των δύο που προβλέπονται στη ισχύουσα διάταξη, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα όλων των σταδίων της διαδικασίας, δηλαδή την υποβολή δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς, οικονομικής προσφοράς και δικαιολογητικών κατακύρωσης, οι δε συμμετέχοντες λαμβάνουν γνώση των στοιχείων των λοιπών προσφερόντων με την κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης. Όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής, προβλέπεται η έκδοση δύο αποφάσεων, μία για τα δικαιολογητικά συμμετοχής μαζί με την τεχνική προσφορά και μία για την οικονομική προσφορά μαζί με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, αντί των τριών που προβλέπει η υφιστάμενη διάταξη, σε περίπτωση δε που εξ αρχής υποβάλλεται μία προσφορά προβλέπεται, ομοίως, η έκδοση μίας ενιαίας απόφασης για όλα τα στάδια, όπως και στις περιπτώσεις που κριτήριο ανάθεσης είναι αποκλειστικά και μόνο η τιμή.</p>
41	<p>Αντιστροφή σταδίων αξιολόγησης στην ανοικτή διαδικασία – Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 101 του ν. 4412/2016</p> <p>Επεκτείνεται η δυνατότητα αντιστροφής σταδίων της διαδικασίας αξιολόγησης των προσφορών των οικονομικών φορέων και στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, όταν κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής.</p>
42	<p>Συμπλήρωση – αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών – Αντικατάσταση άρθρου 102 ν. 4412/2016:</p> <p>Παρέχεται η δυνατότητα συμπλήρωσης των υποβληθέντων στοιχείων της προσφοράς, με σκοπό τον περιορισμό των αδικαιολόγητων αποκλεισμών των</p>

	<p>οικονομικών φορέων για αυστηρά τυπικούς λόγους, ενώ πληρούνται κατ' ουσίαν οι προϋποθέσεις συμμετοχής. Οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης.</p>
43	<p>Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών – Τροποποίηση παρ. 1, 2, 3, και 5 άρθρου 103 ν. 4412/2016:</p> <p>Προβλέπεται η υποβολή από τον προσωρινό ανάδοχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, εφόσον ο διαγωνισμός διεξάγεται μέσω του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, άλλως σε σφραγισμένο φάκελο ο οποίος παραδίδεται στο αρμόδιο όργανο αξιολόγησης. Προβλέπεται, επίσης, η υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής, εφόσον τα δικαιολογητικά που προσκομίζει ο προσωρινός ανάδοχος παρουσιάζουν ελλείψεις ή δεν προσκομισθούν, να καλεί τον προσωρινό ανάδοχο τόσο προς παροχή διευκρινίσεων επί των ήδη υποβληθέντων δικαιολογητικών όσο και προς συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων δικαιολογητικών. Παράλληλα, προβλέπεται ότι η ποινή της κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης επιβάλλεται στην περίπτωση που ο προσωρινός ανάδοχος έχει υποβάλλει εκ προθέσεως απατηλά ή πλαστά δικαιολογητικά.</p>
44	<p>Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής – Οψιγενείς μεταβολές – Αντικατάσταση άρθρου 104 ν. 4412/2016:</p> <p>Οι προϋποθέσεις και οι απαιτήσεις συμμετοχής κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, μόνο με την υποβολή του ΕΕΕΣ, ήτοι χωρίς να απαιτείται πλέον η υποβολή άλλων αποδεικτικών μέσων για το χρονικό εκείνο σημείο, ενώ, σε περίπτωση που ο υποψήφιος ανάδοχος δηλώσει αμελλητί στην αναθέτουσα αρχή μεταγενέστερες μεταβολές στο πρόσωπό του, δεν καταπίπτει η εγγύηση συμμετοχής σε βάρος του.</p>

45	<p>Κατακύρωση - σύναψη σύμβασης – Αντικατάσταση άρθρου 105 ν. 4412/2016:</p> <p>Σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή, αιτιολογημένα και κατόπιν γνώμης του αρμόδιου γνωμοδοτικού οργάνου, μπορεί να κατακυρώσει τη σύμβαση για ολόκληρη ή μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα, αγαθών ή παρεχόμενων υπηρεσιών και ειδικότερα για ποσοστό από 80% μέχρι και το 120% της ποσότητας αγαθών ή παρεχόμενων υπηρεσιών από αυτήν που καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, εφόσον ο σχετικός όρος έχει περιληφθεί σε αυτά. Ακόμη, η σύμβαση συνάπτεται με την κοινοποίηση της ειδικής πρόσκλησης στον προσωρινό ανάδοχο για την υπογραφή της σύμβασης, αντί της κοινοποίησης της απόφασης κατακύρωσης που προβλέπεται στην προϊσχύουσα διάταξη. Έτσι, προωθείται η ύπαρξη μίας μοναδικής εκτελεστής πράξης στην περίπτωση κατακύρωσης με βάση τη χαμηλότερη τιμή στις προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών. Μεταξύ άλλων, σε περίπτωση ανάθεσης συμβάσεων που συνάπτονται δυνάμει συμφωνίας – πλαίσιο, ή στο πλαίσιο Δυναμικού Συστήματος Αγορών, απόφαση ανάθεσης, μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, επέχει θέση εγγράφου συμφωνητικού με την έννοια των διατάξεων του άρθρου 131 του ν. 4270/2014.</p>
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 ΤΟΥ Ν. 4412/2016</p>	
<p>ΑΡΘΡΟ Ν. 4782/2021</p>	<p>ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>
48	<p>Επιλογή των διαδικασιών – Αντικατάσταση άρθρου 116 ν. 4412/2016:</p> <p>Καταργείται η διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού, ο οποίος συνήθως διεξέρχεται με ηλεκτρονικά μέσα, δημιουργώντας πρόσθετο διοικητικό βάρος για τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς. Οι σχετικές διαδικασίες θα πραγματοποιούνται, με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 26 διαδικασίες και ιδίως από την ανοικτή διαδικασία με χρήση εργαλείων e-procurement (ΕΣΗΔΗΣ) σε συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των 30.000 ευρώ.</p>
49	<p>Δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας – Προσθήκη άρθρου 117Α στον ν. 4412/2016:</p>

	<p>Εισάγεται η έννοια των δημοσίων συμβάσεων ήσσονος αξίας [<i>«δημόσιες συμβάσεις ή οι συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ»</i>], για τις οποίες δεν απαιτείται η εφαρμογή διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και ορίζεται ότι οι πληρωμές των σχετικών δαπανών μπορούν να εκτελούνται ως εξόφληση έναντι νόμιμων φορολογικών παραστατικών. Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του ν. 4412/2016.</p>
50	<p>Απευθείας ανάθεση – Αντικατάσταση άρθρου 118 ν. 4412/2016:</p> <p>Αυξάνεται το χρηματικό όριο από τις 20.000 ευρώ στις 30.000 ευρώ για τις συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών και 60.000 ευρώ για τις συμβάσεις έργων και τις συμβάσεις των άρθρων 107-110 του ν. 4412/2016. Επιπρόσθετα, προβλέπεται αντίστοιχο χρηματικό όριο ύψους 60.000 ευρώ για τις συμβάσεις προμηθειών, έργου και υπηρεσιών που αφορούν σε έργα που σχετίζονται με την ανάπτυξη ή την υποστήριξη της ανάπτυξης εφαρμογών ή υποδομών ΤΠΕ που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ, με αντικείμενο την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών και τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της κεντρικής διοίκησης. Για την επιτάχυνση δε της ανάθεσης προμηθειών, υπηρεσιών, έργων και μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών ή τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της Κεντρικής Διοίκησης, επιτρέπεται η προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ. Τέλος, παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης να καθορίζει τη διαδικασία και τον τρόπο υποβολής των αιτήσεων από τις αναθέτουσες αρχές, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, την αρμόδια οργανική μονάδα για την επεξεργασία των αιτήσεων κλπ.</p>
51	<p>Απευθείας ανάθεση μέσω συστημάτων ηλεκτρονικής αγοράς (e-marketplace) – Προσθήκη άρθρου 118 Α στον ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγεται και αναλύεται η διαδικασία κατάρτισης και λειτουργίας συστήματος ηλεκτρονικών καταλόγων από τις Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών, η οποία κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να διευκολυνθεί η χρήση του εργαλείου των</p>

	ηλεκτρονικών καταλόγων, ως εργαλείο υλοποίησης διαδικασιών επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών και αφορούν σε εκτιμώμενη αξία σύμβασης ίσης ή κατώτερης από τα όρια του άρθρου 5 του ν. 4412/2016.
52	<p>Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας – Τροποποίηση τίτλου και παρ. 2, 3, 6, 7 και 8, κατάργηση παρ. 5 και προσθήκη παρ. 9 και 10 στο άρθρο 119 ν. 4412/2016:</p> <p>Δίνεται στις αναθέτουσες αρχές η δυνατότητα ανάθεσης δημόσιας σύμβασης ενεργειών τεχνικής βοήθειας, που ανατίθεται στο πλαίσιο εκτέλεσης συγχρηματοδοτούμενων έργων, μέχρι του ποσού των 60.000 ευρώ κατόπιν προηγούμενης πρόσκλησης τριών (3) τουλάχιστον, εγγεγραμμένων σε αντίστοιχο μητρώο, οικονομικών φορέων. Αυξάνεται το όριο εφαρμογής της υφιστάμενης διάταξης από 40.000 ευρώ σε 60.000 ευρώ, αλλά επιβάλλεται στην αναθέτουσα αρχή να απευθύνει σχετική πρόσκληση σε τρεις (3) τουλάχιστον οικονομικούς φορείς, οι οποίοι επιλέγονται μεταξύ των εγγεγραμμένων σε κατάλογο προμηθευτών ή/και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας, έναντι του ενός (1) οικονομικού φορέα, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υφιστάμενης διάταξης. Επίσης, τροποποιείται το προβλεπόμενο όριο, από τις 60.000 ευρώ στις 100.000 ευρώ, ενώ παράλληλα, διευρύνεται ο αριθμός των οικονομικών φορέων που προσκαλούνται να συμμετάσχουν στην οικεία διαδικασία ανάθεσης σύμβασης αυξάνοντας, με τον τρόπο αυτό τη διαφάνεια των σχετικών διαδικασιών. Ειδικότερα, η σχετική πρόσκληση απευθύνεται γενικά προς όλους τους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σε κατάλογο προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για το σκοπό εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας και οι οποίοι ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης.</p>
53	<p>Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης – Αντικατάσταση άρθρου 120 ν. 4412/2016:</p> <p>Η πρόσκληση υποβολής προσφοράς ειδικά σε συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία άνω του ορίου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, δύναται να απευθύνεται και σε έναν μόνο οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την</p>

	κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης και επιπλέον δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.
55	<p>Έννομη προστασία κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία κατώτερη ή ίση των ορίων του άρθρου 118 (απευθείας ανάθεση) και των δημόσιων συμβάσεων του άρθρου 119 (Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας) – Τροποποίηση τίτλου και αντικατάσταση άρθρου 127 ν. 4412/2016:</p> <p>Καταργούνται οι προβλεπόμενες ενστάσεις και ενδικοφανείς προσφυγές για διαδικασίες απευθείας ανάθεσης, ενώ παράλληλα, προβλέπεται η δικαστική προστασία ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας της αναθέτουσας αρχής, κατά τα οριζόμενα στο π.δ. 18/1989 (Α' 8), το οποίο αποφαινεται αμετακλήτως, χωρίς να επιτρέπεται η προηγούμενη άσκηση άλλης ειδικής ή ενδικοφανούς διοικητικής προσφυγής. Το παράβολο για την άσκηση της αίτησης ακύρωσης και της αίτησης αναστολής ορίζεται ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.</p>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΜΕΛΕΤΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
ΑΡΘΡΟ Ν. 4782/2021	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ
57	<p>Διοίκηση του έργου – Παρακολούθηση και επίβλεψη – Αντικατάσταση άρθρου 136 ν. 4412/2016:</p> <p>Εκσυγχρονίζεται ο θεσμός της επίβλεψης των δημοσίων έργων και εισάγεται η πρόνοια της παροχής υπηρεσιών επίβλεψης και από πιστοποιημένους οικονομικούς φορείς. Έτσι, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές χωρίς να υποστούν πάγια δημοσιονομικά κόστη, να επιτύχουν υψηλού επιπέδου επίβλεψη της πορείας ενός δημόσιου έργου με την συμμετοχή οικονομικών φορέων του ιδιωτικού τομέα.</p>

58	<p>Διοίκηση του έργου – Παρακολούθηση και επίβλεψη έργων κάτω των ορίων – Μητρώο επιβλεπόντων ελεγκτών μηχανικών – Εξουσιοδοτική διάταξη – Προσθήκη άρθρου 136Α στον ν. 4412/2016:</p> <p>Παρέχεται η δυνατότητα σε μικρές αναθέτουσες αρχές, για την εκτέλεση έργων κάτω των ορίων της παρ. α της περ. 1 του άρθρου 5, να προβαίνουν σε διαδικασίες παροχής υπηρεσιών επίβλεψης από ιδιωτικούς οικονομικούς φορείς εγγεγραμμένους σε ειδικό μητρώο, κατόπιν κλήρωσης. Η αξιολογούμενη ρύθμιση εισάγει τον θεσμό του Μητρώου Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών, ενώ με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών, μετά από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, ρυθμίζονται οι διαδικασίες ελέγχου, διαπίστευσης και τήρησης του μητρώου “Ελεγκτών Μηχανικών”.</p>
65	<p>Ημερολόγιο του έργου – Αντικατάσταση του άρθρου 146 του ν. 4412/2016</p> <p>Καταργείται ο αναχρονιστικός θεσμός της τήρησης έγγραφου ημερολογίου του έργου και πλέον καθιερώνεται η υποχρεωτική τήρηση από τον ανάδοχο ηλεκτρονικού ημερολογίου σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης, το οποίο αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και στον επιβλέποντα του έργου.</p>
81	<p>Υπεργολαβία κατά την εκτέλεση – Εγκεκριμένος υπεργολάβος – Κατασκευαστική Κοινοπραξία – Αντικατάσταση του άρθρου 165 του ν. 4412/2016</p> <p>Καθορίζεται η δυνατότητα γνωστοποίησης του υπεργολάβου από τον ανάδοχο στην αναθέτουσα αρχή, όπου στο εξής η προϊσταμένη αρχή θα είναι αρμόδια να εγκρίνει εντός 15 ημερών την υπεργολαβία και εισάγεται ο θεσμός του εγκεκριμένου υπεργολάβου. Κατά την υπογραφή της σύμβασης εκτέλεσης ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίσει την υπεργολαβική σύμβαση και αν δεν το πράξει εμπρόθεσμα αυτό, δύναται η διευθύνουσα υπηρεσία να μην αποδέχεται την υπεργολαβία. Στις παρ. 4, 5 και 6 εισάγεται η δυνατότητα σύστασης κατασκευαστικής κοινοπραξίας και καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία έγκυρης συμμετοχής, το ποσοστό συμμετοχής του αναδόχου στην κοινοπραξία και η ευθύνη των μελών της. Επιπλέον, παρέχεται η δυνατότητα εκτέλεσης έργων με την ενίσχυση σε χρηματοοικονομικά μέσα και επαγγελματική εμπειρία από εργοληπτικές επιχειρήσεις.</p>

84	<p>Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών (ΕΣΤΙΜ-ΤΕΜ) – Αντικατάσταση άρθρου 170 ν. 4412/2016:</p> <p>Προβλέπεται η ίδρυση Ενιαίου Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών (ΕΣΤΙΜ-ΤΕΜ) και Ηλεκτρονικού Συστήματος Προσδιορισμού Κόστους Συντελεστών Παραγωγής Τεχνικών Έργων (ΗΣΠΚΣΠΤΕ), το οποίο αποτελεί ηλεκτρονική διαδικτυακή πλατφόρμα υποστήριξης του ΕΣΤΙΜ-ΤΕΜ. Παράλληλα προβλέπεται η ίδρυση Ειδικού Φορέα με τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, στη διοίκηση του οποίου θα εκπροσωπούνται ισότιμα όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στην παραγωγή των τεχνικών έργων ή στην προαγωγή της τεχνολογίας των έργων.</p>
87	<p>Διοικητική επίλυση συμβατικών διαφορών – Αντικατάσταση άρθρου 174 ν. 4412/2016:</p> <p>Αναπροσαρμόζονται πλήρως οι ισχύουσες προθεσμίες διοικητικής επίλυσης της διαφοράς με τον καθορισμό σύντομων προθεσμιών. Ειδικότερα, προβλέπεται η σύντμηση των προθεσμιών υποβολής ενστάσεων από τον ανάδοχο από δύο (2) μήνες σε τριάντα (30) ημέρες, προκειμένου να υπάρξει επίσπευση των διαδικασιών επίλυσης των τυχόν διαφορών που μπορεί να προκύψουν. Αντίστοιχα, μειώνεται και η προθεσμία, εντός της οποίας ο Υπουργός ή το κατά περίπτωση αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο υποχρεούται να εκδώσει και κοινοποιήσει την απόφασή του, από τρεις (3) μήνες σε εξήντα (60) ημέρες. Επίσης, μειώνεται η προθεσμία εντός της οποίας η διευθύνουσα υπηρεσία ή η προϊσταμένη αρχή υποχρεούνται να διαβιβάσουν στο αρμόδιο Τεχνικό Συμβούλιο τις απόψεις τους επί αυτής και το φάκελο της υπόθεσης από είκοσι (20) ημέρες σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την άσκηση της ένστασης. Εντούτοις, προβλέπεται πως τυχόν παράλειψη υποβολής απόψεων της παρ. 5 δεν δημιουργεί τεκμήριο αποδοχής των λόγων που προβάλλονται με την ένσταση. Ιδρύεται αρμοδιότητα του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης να αποφαινεται επί ενστάσεων για έργα που εκτελούν οι ΟΤΑ με εκτιμώμενη αξία σύμβασης κάτω των ορίων του άρθρου 5 του παρόντος νόμου. Παράλληλα, προβλέπεται η συγκρότηση Τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων και Μελετών Εποπτευομένων Νομικών Προσώπων, προκειμένου να γνωμοδοτεί στις περιπτώσεις έργων και μελετών των εποπτευομένων από το</p>

	<p>Υπουργείο νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, όταν στα πρόσωπα αυτά δεν υφίσταται Τεχνικό Συμβούλιο. Προκειμένου να επιτευχθεί η ταχύτερη εξέταση των υποβαλλομένων ενστάσεων και λοιπών θεμάτων, συστήνονται στο Τεχνικό Συμβούλιο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών πλέον περισσότερα του ενός τμήματα, αυτοτελή και ισόβαθμα μεταξύ τους. Η συγκρότηση κάθε τμήματος γίνεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών. Η παραπομπή των θεμάτων προς γνωμοδότηση στα τμήματα του Τεχνικού Συμβουλίου γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Υποδομών για να επιτευχθεί η καλύτερη οργανωτική κατανομή των υποθέσεων.</p>
88	<p>Διαιτητική επίλυση διαφορών – Τροποποίηση παρ. 1, 2 και 5 και προσθήκη παρ. 6, 7, 8 και 9 στο άρθρο 176 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγεται η δυνατότητα προσφυγής στη διαιτητική επίλυση διαφορών για έργα προϋπολογισμού ανώτερου των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ και για μελέτες και τεχνικές και λοιπές συναφείς επιστημονικές υπηρεσίες προϋπολογισμού ανώτερου του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, εφόσον προβλέπεται από τα έγγραφα της σύμβασης, ενώ σε έργα με μικρότερο προϋπολογισμό, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου. Αναφέρονται, επίσης, οι όροι και οι κανόνες διεξαγωγής της διαιτησίας στις δημόσιες συμβάσεις. Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα προσφυγής στη διαιτησία και σε συμβάσεις που δεν έχει περιληφθεί ρήτρα διαιτησίας, αλλά συμφωνούν τα συμβαλλόμενα μέρη και μετά από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου. Τέλος, εισάγεται στάδιο συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς που προηγείται της προσφυγής στη διαιτησία από Συμβούλιο Επίλυσης Διαφορών (ΣΕΔ), το οποίο εκδίδει μη δεσμευτική απόφαση εντός 30 ημερών.</p>
89	<p>Διοίκηση σύμβασης μελέτης - παροχής τεχνικών υπηρεσιών, έλεγχος, επίβλεψη και παρακολούθηση – Αντικατάσταση άρθρου 183 ν. 4412/2016:</p> <p>Εκσυγχρονίζεται ο θεσμός της επίβλεψης των μελετών και εισάγεται η πρόνοια της παροχής υπηρεσιών επίβλεψης και από πιστοποιημένους οικονομικούς φορείς. Έτσι, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές χωρίς να υποστούν πάγια δημοσιονομικά κόστη, να επιτύχουν υψηλού επιπέδου επίβλεψη της πορείας ενός δημόσιου έργου με την συμμετοχή οικονομικών φορέων του ιδιωτικού τομέα.</p>

90	<p>Μητρώο Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών – Προσθήκη άρθρου 183Α στον ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγεται ο θεσμός του Μητρώου Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών για μελέτες κάτω του ορίου, από το οποίο δύναται να ορίζεται ιδιώτης επιβλέπων μηχανικός στις περιπτώσεις που τούτο κρίνεται απαραίτητο από την οικεία αναθέτουσα αρχή. Επίσης, προβλέπεται ότι με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υποδομών και Μεταφορών μετά από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, ρυθμίζονται οι διαδικασίες ελέγχου, διαπίστευσης και τήρησης του μητρώου.</p>
101	<p>Διοικητική και δικαστική επίλυση διαφορών – Τροποποίηση τίτλου και παρ. 2, 3, 6, 7 και 12 και προσθήκη παρ. 13 και 14 στο άρθρο 198 ν. 4412/2016:</p> <p>Αναδιαμόρφωση άρθρου, ώστε να εναρμονιστεί με τις ρυθμίσεις του άρθρου 174, ως ανωτέρω αναλύονται.</p>
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ</p>	
<p>ΑΡΘΡΟ Ν. 4782/2021</p>	<p>ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>
103	<p>Κήρυξη αναδόχου ως εκπτώτου - Αντικατάσταση του άρθρου 203 του ν. 4412/2016:</p> <p>Προστίθεται περ. γ στην παρ. 4, που αφορά στον καταλογισμό στον έκπτωτο ανάδοχο του διαφέροντος που προκύπτει εις βάρος της αναθέτουσας αρχής, εφόσον αυτή προμηθευτεί τα αγαθά, που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα, από τον επόμενο κατά σειρά κατάταξης οικονομικό φορέα που είχε λάβει μέρος στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης, και αν αυτός δεν αποδεχθεί την ανάθεση της σύμβασης, από τρίτο οικονομικό φορέα. Επίσης, περιγράφεται ο τρόπος υπολογισμού του διαφέροντος καθώς και ο τρόπος και οι προϋποθέσεις καταλογισμού του στον έκπτωτο οικονομικό φορέα. Επιπρόσθετα, προστίθεται παρ. 5 με την οποία εισάγεται η υποχρέωση των</p>

	<p>αναθετουσών αρχών να κοινοποιούν αμελλητί στην ΕΑΑΔΗΣΥ έκπτωση αναδόχου από σύμβαση, η οποία ορίζεται ως αρμόδια για την τήρηση σχετικού μητρώου, σύμφωνα με το άρθρο 74 του ν. 4412/2016.</p>
106	<p>Εγγυημένη λειτουργία προμήθειας – Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 215 ν. 4412/2016:</p> <p>Προβλέπεται πλέον ότι η μη συμμόρφωση, ολική ή μερική, του αναδόχου στις απαιτήσεις της σύμβασης δύναται πλέον να επιφέρει την κατάπτωση της εγγύησης καλής λειτουργίας που προβλέπεται στο άρθρο 72, στο σύνολό της.</p>
107	<p>Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών – Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 219 ν. 4412/2016:</p> <p>Στόχο της τροποποίησης του εν λόγω άρθρου συνιστά η εξομοίωση της διαδικασίας παραλαβής του αντικειμένου σύμβασης παροχής υπηρεσιών για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ίση ή μικρότερη του ποσού της απευθείας ανάθεσης του άρθρου 118, με την αντίστοιχη διαδικασία που προβλέπεται για τις συμβάσεις προμηθειών σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 208.</p>
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄: ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΠΡΩΗΝ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΜΕΩΝ (ΟΔΗΓΙΑ 2014/25/ΕΕ) - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΙ ΤΟΥ Ν. 4412/2016</p>	
<p>ΑΡΘΡΟ Ν. 4782/2021</p>	<p>ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>
109	<p>Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες – Τροποποίηση παρ. 6, 7, 8, 9, 10 και 11 άρθρου 258 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγονται οι αντίστοιχες τροποποιήσεις που εισήχθησαν για το άρθρο 36 του Βιβλίου Ι του ν. 4412/2016, στο Βιβλίο ΙΙ του ίδιου νόμου. Το άρθρο 258 τροποποιείται με βασική επιδίωξη την επέκταση της υποχρεωτικής, για τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς, χρήσης των ηλεκτρονικών εργαλείων ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων σε όλες τις διαδικασίες ανάθεσης</p>

	δημόσιας σύμβασης με εκτιμώμενη αξία δαπάνης μεγαλύτερης των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.
110	<p>Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ– Τροποποίηση παρ. 3, 4 και 5 άρθρου 259 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγονται οι αντίστοιχες τροποποιήσεις που προτείνονται για το άρθρο 37 του Βιβλίου Ι του ν. 4412/2016, στο Βιβλίο ΙΙ του ίδιου νόμου. Ειδικότερα, εισάγονται νομοτεχνικές βελτιώσεις για τη μεταφορά, αφενός της αρμοδιότητας για τη λειτουργία του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ των δημοσίων έργων και μελετών στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και, αφετέρου, της αρμοδιότητας για τη λειτουργία και διασύνδεση του συνόλου των πληροφοριακών συστημάτων στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Στόχος είναι να πιστοποιείται από τα αρμόδια όργανα, ανά κατηγορία δημοσίων συμβάσεων, τυχόν αδυναμία τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ εξαιτίας ανωτέρας βίας έτσι ώστε να είναι δυνατή η λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων από τις αναθέτουσες αρχές για την απρόσκοπτη και σύννομη συνέχιση των διαδικασιών ανάθεσης δημόσιας σύμβασης.</p>
111	<p>Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί – Τροποποίηση τίτλου και προσθήκη παρ. 11 στο άρθρου 271 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγονται οι τροποποιήσεις του άρθρου 34 του ν. 4412/2016 (Βιβλίο Ι) στις αντίστοιχες διατάξεις του Βιβλίου ΙΙ για τους αναθέτοντες φορείς. Ειδικότερα, με την παρ. 11 επιδιώκεται η ευρύτερη χρήση του εργαλείου του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, με σκοπό την επίτευξη ανταγωνιστικών τιμών στις συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών. Για το λόγο αυτό, προβλέπεται η χορήγηση εξουσιοδότησης για την έκδοση υπουργικών αποφάσεων στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τις συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών και στον Υπουργό Υγείας ειδικά για την προμήθεια ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών και φαρμακευτικών αγαθών και την παροχή συναφών υπηρεσιών, ώστε να καθίσταται υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών για συγκεκριμένες κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών.</p>

112	<p>Συγκρότηση και τήρηση φακέλου σύμβασης – Τροποποίηση παρ. 2, 3 και 4 και κατάργηση παρ. 5 άρθρου 277 ν. 4412/2016:</p> <p>Προβλέπεται πλέον η υποχρεωτική τήρηση και επικαιροποίηση ηλεκτρονικού φακέλου δημόσιας σύμβασης στο ΕΣΗΔΗΣ, όταν η διαδικασία ανάθεσης γίνεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. Τα στοιχεία που περιέχονται στον ηλεκτρονικό φάκελο δημόσιας σύμβασης, πέρα από τα κατ' ελάχιστον απαιτούμενα, μπορούν να εξειδικευτούν με κανονιστική διοικητική πράξη του καθ' ύλην αρμοδίου, ανά είδος σύμβασης, Υπουργού. Περαιτέρω, επιβάλλεται στις αναθέτουσες αρχές η υποχρεωτική τήρηση των στοιχείων του ηλεκτρονικού φακέλου για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ημερομηνία οριστικής παραλαβής του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης αντί των τριών ετών που ισχύει σήμερα, ενώ σε περίπτωση εκκρεμοδικίας που έχει προκύψει από δημόσια σύμβαση προβλέπεται ότι ο σχετικός φάκελος τηρείται μέχρι το πέρας αυτής.</p>
113 και 114	<p>Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς – Αντικατάσταση άρθρου 278 ν. 4412/2016 & Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς – Τροποποίηση παρ. 1 και 3 άρθρου 279 ν. 4412/2016:</p> <p>Επιχειρείται η προώθηση προκαταρκτικών διαβουλεύσεων με την αγορά για διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων υψηλής εκτιμώμενης αξίας. Προβλέπεται ότι οι προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με την αγορά μπορούν να διεξάγονται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, στο μέτρο που έχει τηρηθεί η υποχρέωση ανάρτησης της σχετικής πρόσκλησης στο ΕΣΗΔΗΣ. Επιπρόσθετα, προβλέπεται ότι ο ελάχιστος χρόνος της προκαταρκτικής διαβούλευσης με την αγορά διαρκεί τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες ενώ, παράλληλα, καταργείται το ανώτερο όριο των εξήντα (60) ημερών, προκειμένου να επαφίεται στην κρίση των αναθετουσών αρχών ο σχετικός χρονικός περιορισμός.</p>
118	<p>Εγγυήσεις – Τροποποίηση τίτλου και αντικατάσταση άρθρου 302 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγεται νέα ρύθμιση με την οποία προβλέπεται στις διαδικασίες που διενεργούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, η προσκόμιση των πρωτότυπων εγγυήσεων συμμετοχής, πλην εκείνων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, το αργότερο πριν από την ημερομηνία αποσφράγισης των προφορών, που ορίζεται στα έγγραφα της</p>

	<p>σύμβασης, άλλως οι προσφορές που δεν πληρούν την ως άνω απαίτηση δεν αποσφραγίζονται και απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Επίσης, εισάγονται νέοι λόγοι κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής του προσφέροντος οικονομικού φορέα. Ακόμη, αυξάνονται οι περιπτώσεις, στις οποίες δεν απαιτείται η προσκόμιση εγγύησης συμμετοχής και ειδικότερα προστίθενται οι περιπτώσεις της επιλογής του αναδόχου από κατάλογο (λ.χ. για τις συμβάσεις τεχνικής βοήθειας), καθώς και της επιλογής του αναδόχου μέσω ηλεκτρονικών καταλόγων (e-catalogues και e-marketplace). Παράλληλα, εισάγεται αλλαγή της βάσης υπολογισμού των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης. Ειδικότερα, ως βάση υπολογισμού θεωρείται πλέον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, δηλαδή ο αρχικός προϋπολογισμός αντί της συμβατικής αξίας που προβλέπεται στις υφιστάμενες διατάξεις, καθώς και η αναπροσαρμογή του ποσοστού των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης, στις συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, σε 4% (αντί του ισχύοντος 5%). Περαιτέρω, προβλέπεται ότι οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης που δίδονται στις συμβάσεις εκτέλεσης έργων, έχουν διάρκεια ισχύος που καλύπτει διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών πλέον του διαστήματος που προκύπτει από το άθροισμα της συμβατικής προθεσμίας, της οριακής προθεσμίας και του εκάστοτε προβλεπόμενου χρόνου συντήρησης του έργου. Καταργείται η κάλυψη της εγγυητικής επιστολής προκαταβολής έως του ποσού της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, αφού πλέον οι δύο εγγυήσεις είναι απολύτως διακριτές μεταξύ τους, ενώ εισάγεται η έννοια της «εγγύησης προσθέτου χρόνου εγγύησης» στις δημόσιες συμβάσεις έργων, όταν προσφέρεται και αξιολογείται ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης επιπλέον χρόνος εγγύησης της καλής λειτουργίας του έργου, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των κινδύνων πλημμελούς εκτέλεσής τους. Επιπρόσθετα, προσδιορίζεται το ανώτατο ποσοστό της εγγύησης καλής λειτουργίας, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης και τέλος, προβλέπεται η απομείωση της εγγυητικής καλής εκτέλεσης κατά 70% με την έγκριση της τελικής επιμέτρησης από την διευθύνουσα υπηρεσία.</p>
121	<p>Συμπλήρωση – αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών – Αντικατάσταση άρθρου 310 ν. 4412/2016:</p> <p>Αναμορφώνονται πλήρως και απλοποιούνται οι διατάξεις, με τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα συμπλήρωσης των υποβληθέντων στοιχείων της προσφοράς, με σκοπό τον περιορισμό των αδικαιολόγητων αποκλεισμών των οικονομικών φορέων για αυστηρά τυπικούς λόγους, ενώ πληρούνται κατ' ουσίαν οι προϋποθέσεις</p>

	<p>συμμετοχής. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η προτεινόμενη τροποποίηση αποτελεί ουσιαστική μετατόπιση του εθνικού θεσμικού πλαισίου πλησιέστερα προς το πνεύμα της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (παρ. 3 άρθρου 56) της οποίας τη διατύπωση, ουσιαστικά, υιοθετεί. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή να συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ένα φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιο τρόπο ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και η αίτηση αυτή, της αναθέτουσας αρχής, να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογίαν και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα.</p>
122	<p>Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές – Τροποποίηση τίτλου και παρ. 1 και 7 και προσθήκη παρ. 6α στο άρθρο 313 ν. 4412/2016:</p> <p>Καθορίζεται ένα συνδυασμένο όριο έκπτωσης άνω του οποίου, ο οικονομικός φορέας υποχρεούται μετά από πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, να υποβάλλει έγγραφες εξηγήσεις, τυχόν δε άρνησή του επάγεται την κήρυξη της προσφοράς του ως απαράδεκτης και καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Τα δε οικονομικά στοιχεία των εξηγήσεων που παραθέτει ο οικονομικός φορέας προς την αναθέτουσα αρχή αποτελούν δεσμευτική συμφωνία και τα εν λόγω στοιχεία δεν δύνανται να μεταβληθούν σε μεταγενέστερο χρόνο.</p>
124	<p>Κατακύρωση – σύναψη σύμβασης – Αντικατάσταση άρθρου 316 ν. 4412/2016:</p>

	<p>Διαφοροποιείται το σημείο, κατά το οποίο τεκμαίρεται η σύναψη της σύμβασης και προβλέπεται ότι αυτή πλέον συνάπτεται με την κοινοποίηση της ειδικής πρόσκλησης στον προσωρινό ανάδοχο για την υπογραφή της σύμβασης, αντί της κοινοποίησης της απόφασης κατακύρωσης που προβλέπεται στην ισχύουσα διάταξη.</p>
125	<p>Ματαίωση διαδικασίας – Τροποποίηση παρ. 1, 2, 4 και 5 άρθρου 317 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγονται παρεμβάσεις νομοτεχνικού χαρακτήρα, ενώ ταυτόχρονα, προωθείται και η προσθήκη συγκεκριμένων περιπτώσεων που άγουν σε ματαίωση της διαδικασίας, προκειμένου να καταστούν πληρέστερες και συνεκτικότερες οι σχετικές ρυθμίσεις του εν λόγω άρθρου.</p>
126	<p>Επιλογή των διαδικασιών – Αντικατάσταση άρθρου 326 ν. 4412/2016:</p> <p>Καταργείται η διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού, ο οποίος συνήθως δεν διενεργείται με ηλεκτρονικά μέσα, δημιουργώντας πρόσθετο διοικητικό βάρος για τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς. Οι σχετικές διαδικασίες θα πραγματοποιούνται, με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 26 διαδικασίες και ιδίως με ανοικτή διαδικασία με χρήση εργαλείων e-procurement (ΕΣΗΔΗΣ) σε συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των 30.000 ευρώ. <i>(Η κατάργηση του συνοπτικού διαγωνισμού θα λάβει χώρα όταν το ΕΣΗΔΗΣ θα έχει προετοιμαστεί κατάλληλα προκειμένου να αναλάβει το επιπρόσθετο φορτίο διαγωνιστικών διαδικασιών.)</i></p>
127	<p>Δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας:</p> <p>Εισάγεται η έννοια των δημοσίων συμβάσεων ήσσονος αξίας, για τις οποίες δεν απαιτείται η εφαρμογή διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και ορίζεται ότι οι πληρωμές των σχετικών δαπανών μπορούν να εκτελούνται ως εξόφληση έναντι νόμιμων φορολογικών παραστατικών. Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του ν. 4412/2016.</p>
128	<p>Δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας – Προσθήκη άρθρου 327 Α στον ν. 4412/2016:</p>

	<p>Αυξάνεται το χρηματικό όριο από τις 20.000 ευρώ στις 30.000 ευρώ για τις συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών και 60.000 ευρώ για τις συμβάσεις έργων και τις συμβάσεις των άρθρων 107-110 του ν. 4412/2016. Επιπρόσθετα, προβλέπεται αντίστοιχο χρηματικό όριο ύψους 60.000 ευρώ για τις συμβάσεις προμηθειών, έργου και υπηρεσιών που αφορούν σε έργα που σχετίζονται με την ανάπτυξη ή την υποστήριξη της ανάπτυξης εφαρμογών ή υποδομών ΤΠΕ που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ, με αντικείμενο την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών και τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της κεντρικής διοίκησης. Με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις επιδιώκεται η απλοποίηση της διαδικασίας για συμβάσεις μικρής αξίας μέχρι του ποσού των 30.000 ευρώ και μείωση του διοικητικού βάρους τόσο για τις αναθέτουσες αρχές όσο και τους οικονομικούς φορείς μέσω της χρονικής σύντμησης των σχετικών διαδικασιών.</p>
129	<p>Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας – Τροποποίηση τίτλου και παρ. 2, 3, 4, 6, 7 και 8, κατάργηση παρ. 5 και προσθήκη παρ. 9 και 10 στο άρθρο 329 ν. 4412/2016:</p> <p>Δίνεται στις αναθέτουσες αρχές η δυνατότητα ανάθεσης δημόσιας σύμβασης ενεργειών τεχνικής βοήθειας, που ανατίθεται στο πλαίσιο εκτέλεσης συγχρηματοδοτούμενων έργων, μέχρι του ποσού των 60.000 ευρώ κατόπιν προηγούμενης πρόσκλησης τριών (3) τουλάχιστον, εγγεγραμμένων σε αντίστοιχο μητρώο, οικονομικών φορέων. Αυξάνεται το όριο εφαρμογής της υφιστάμενης διάταξης από 40.000 ευρώ σε 60.000 ευρώ, αλλά επιβάλλεται στην αναθέτουσα αρχή να απευθύνει σχετική πρόσκληση σε τρεις (3) τουλάχιστον οικονομικούς φορείς, οι οποίοι επιλέγονται μεταξύ των εγγεγραμμένων σε κατάλογο προμηθευτών ή/και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας, έναντι του ενός (1) οικονομικού φορέα, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υφιστάμενης διάταξης. Επίσης, τροποποιείται το προβλεπόμενο όριο, από τις 60.000 ευρώ στις 100.000 ευρώ, ενώ παράλληλα, διευρύνεται ο αριθμός των οικονομικών φορέων που προσκαλούνται να συμμετάσχουν στην οικεία διαδικασία ανάθεσης σύμβασης αυξάνοντας, με τον τρόπο αυτό τη διαφάνεια των σχετικών διαδικασιών. Ειδικότερα, η σχετική πρόσκληση απευθύνεται γενικά προς όλους τους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σε κατάλογο προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για το σκοπό εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας και</p>

	οι οποίοι ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης.
130	<p>Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης – Αντικατάσταση άρθρου 330 ν. 4412/2016:</p> <p>Η πρόσκληση υποβολής προσφοράς ειδικά σε συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία άνω του ορίου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, δύναται να απευθύνεται και σε έναν μόνο οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης και επιπλέον ότι δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.</p>
131	<p>Έννομη προστασία για συμβάσεις των άρθρων 328 και 329 - Αντικατάσταση άρθρου 333Α ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, προκειμένου οι εφαρμόζεται η νέα διαδικασία έννομης προστασίας, με τον ίδιο τρόπο που προβλέπεται από το άρθρο 117.</p>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄: ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄: ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ	
ΑΡΘΡΟ Ν. 4782/2021	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ
134	<p>Πεδίο εφαρμογής – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 345 ν. 4412/2016:</p> <p>Μειώνονται τα χρηματικά όρια για την εφαρμογή του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι το Βιβλίο IV καταλαμβάνει τις διαφορές από ανάθεση συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των ορίων της απευθείας ανάθεσης, κατ' επέκταση σε συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών άνω των 30.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, αντί του ενιαίου ορίου των 60.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ που προβλέπεται από τις υφιστάμενες έως σήμερα διατάξεις.</p>

<p>135</p>	<p>Παράβολο – Τροποποίηση τίτλου και παρ. 5 και προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 363 ν. 4412/2016:</p> <p>Προβλέπεται ότι το παράβολο για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής επιστρέφεται και στην περίπτωση που ο προσφεύγων παραιτηθεί από την προσφυγή του έως και δέκα (10) ημέρες πριν από την κατάθεσή της. Επιπλέον, ρυθμίζεται η τύχη του παραβόλου στην περίπτωση απόρριψης της προσφυγής. Επιπλέον, προβλέπεται ότι, στην περίπτωση αυτή, το παράβολο αποδίδεται στο δημόσιο, εφόσον ο προσφεύγων δεν ασκήσει την προβλεπόμενη αίτηση αναστολής και ακύρωσης ή παραιτηθεί από αυτήν ή εάν με την απόφαση του Δικαστηρίου απορριφθεί η αίτηση του προσφεύγοντος ή σε κάθε περίπτωση δεν διατάσσεται η ΑΕΠΠ να επιστρέψει το παράβολο στον προσφέροντα.</p>
<p>136</p>	<p>Διαδικασία εξέτασης της προσφυγής – Τροποποίηση παρ. 1, 2, 3, 4, 5 και 6 άρθρου 365 ν. 4412/2016:</p> <p>Εισάγονται τροποποιήσεις στη διαδικασία εξέτασης προδικαστικών προσφυγών, με σκοπό τη διευκόλυνση του έργου της ΑΕΠΠ, την απλοποίηση και την επιτάχυνση της διαδικασίας. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι προδικαστικές προσφυγές επί διαφορών από ανάθεση συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία έως και 100.000 ευρώ εξετάζονται από Μονομελές Κλιμάκιο της ΑΕΠΠ, ενώ όταν η εκτιμώμενη αξία υπερβαίνει τις 100.000 ευρώ, εξετάζονται από Τριμελές Κλιμάκιο της. Κατ' εξαίρεση, εξετάζονται από επταμελές Κλιμάκιο της ΑΕΠΠ, όταν πρόκειται για υπόθεση μεγάλης σπουδαιότητας ή προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων. Επίσης, απαλείφεται η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να υποβάλει συμπληρωματική αιτιολογία πριν από την εξέταση της προσφυγής. Περαιτέρω, προβλέπεται η δυνατότητα κατάθεσης συμπληρωματικού υπομνήματος εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής και παρέχεται σε οποιοδήποτε από τα μέρη. Ακόμη, προβλέπεται ότι η ΑΕΠΠ μπορεί να συναγάγει τεκμήριο ομολογίας της αναθέτουσας αρχής για την πραγματική βάση των ισχυρισμών του προσφεύγοντος μόνο στην περίπτωση που δεν αποστέλλεται φάκελος από την αναθέτουσα αρχή και απαλείφεται η δυνατότητα συναγωγής τεκμηρίου ομολογίας, όταν τα στοιχεία που αποστέλλονται από την αναθέτουσα αρχή είναι, κατά την κρίση της ΑΕΠΠ, ελλιπή και δεν επαρκούν για τον έλεγχο του βάσιμου των προβαλλομένων αιτιάσεων.</p>

	<p>Περαιτέρω, παρέχεται η δυνατότητα στον προεδρεύοντα του Κλιμακίου να καλεί τον προσφεύγοντα, τον παρεμβαίνοντα ή την αναθέτουσα αρχή να αναπτύξουν και προφορικά τους ισχυρισμούς τους επί των λόγων της προδικαστικής προσφυγής, εφ' όσον το ζητήσουν. Η διαδικασία αυτή της ακρόασης δεν πραγματοποιείται κατά τη διαδικασία για τη λήψη ή μη προσωρινών μέτρων. Τέλος, μειώνεται από 20 ημέρες σε 10 ημέρες το απώτερο διάστημα εντός του οποίου η ΑΕΠΠ ελέγχει τη συμμόρφωση της υποχρέωσης της αναθέτουσας αρχής να κοινοποιεί την προσφυγή στους ενδιαφερόμενους τρίτους, ενώ εισάγονται επιμέρους λεκτικές βελτιώσεις με την επικαιροποίηση των παραπεμπόμενων νομοθετημάτων περί προστασίας της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.</p>
137	<p>Προσωρινά μέτρα – Αντικατάσταση άρθρου 366 ν. 4412/2016:</p> <p>Προβλέπεται η πραγματοποίηση συνεδρίασης της ΑΕΠΠ για την εξέταση του αιτήματος για λήψη προσωρινών μέτρων, καθώς και η έκδοση συνοπτικά αιτιολογημένης απόφασης επί του αιτήματος αυτού.</p>
138	<p>Δικαστική προστασία – Αρμόδιο δικαστήριο – Αντικατάσταση άρθρου 372 ν. 4412/2016:</p> <p>Αναμορφώνεται ο μηχανισμός δικαστικής προστασίας κατά το στάδιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Υιοθετούνται βελτιώσεις στις υφιστάμενες προβλέψεις, αντιμετωπίζονται ζητήματα που έχουν παραμείνει αρρύθμιστα μέχρι σήμερα και εισάγονται σημαντικές καινοτομίες. Σκοπός των νέων ρυθμίσεων είναι η αποτελεσματική δικαστική προστασία των οικονομικών φορέων, η απλοποίηση της διαδικασίας, η ταχεία επίλυση των διαφορών και η συνακόλουθη έγκαιρη ολοκλήρωση των διαγωνιστικών διαδικασιών. Εισάγεται η καινοτομία της σώρευσης, σε ενιαίο δικόγραφο της αίτησης αναστολής εκτέλεσης και της αίτησης ακύρωσης κατά των αποφάσεων της ΑΕΠΠ. Προβλέπεται ρητά ότι δικαίωμα άσκησης του ενιαίου ένδικου βοηθήματος έχει και ο οικονομικός φορέας, του οποίου η προδικαστική προσφυγή έγινε εν μέρει δεκτή, ενώ ρυθμίζονται και ζητήματα παθητικής νομιμοποίησης, ανάλογα με το εάν η προσβαλλόμενη απόφαση της ΑΕΠΠ αποδέχθηκε ή απέρριψε την προδικαστική προσφυγή. Εν όψει δε της ενδικοφανούς φύσης της προδικαστικής προσφυγής, οριοθετείται το περιεχόμενο της αίτησης της παρ. 1 και προβλέπεται ότι περιλαμβάνει μόνο αιτιάσεις που είχαν προταθεί με την προδικαστική προσφυγή ή αφορούν στη</p>

διαδικασία ενώπιον της ΑΕΠΠ ή το περιεχόμενο των αποφάσεών της. Ειδικά για την αναθέτουσα αρχή που ασκεί την παραπάνω αίτηση, προβλέπεται η δυνατότητα προβολής οψιγενών ισχυρισμών αναφορικά με τους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την άμεση ανάθεση της σύμβασης. Ακόμη, ρυθμίζεται η κατανομή αρμοδιοτήτων για την εκδίκαση των διαφορών μεταξύ των Διοικητικών Εφετείων και του Συμβουλίου της Επικρατείας, ενώ προβλέπονται οι προθεσμίες για τη διενέργεια των απαιτούμενων διαδικαστικών πράξεων και την εκδίκαση των υποθέσεων. Για την άσκηση της αίτησης της παρ. 1, ορίζεται προθεσμία 10 ημερών από την κοινοποίηση ή πλήρη γνώση της απόφασης της ΑΕΠΠ, ενώ προβλέπονται σύντομες προθεσμίες για τις απαιτούμενες κοινοποιήσεις. Για λόγους έγκαιρης ωρίμανσης της υπόθεσης, τίθεται προθεσμία 10 ημερών από την κοινοποίηση της αίτησης και της πράξης ορισμού δικασίμου για την κατάθεση παρέμβασης, για την υποβολή του φακέλου και των απόψεων, καθώς και για την προσκόμιση τυχόν αποδεικτικών στοιχείων. Παράλληλα, προβλέπεται ότι η εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης προσδιορίζεται σε σύντομη δικάσιμο, η οποία δεν απέχει πέραν των 3 μηνών από την κατάθεση της αίτησης, ενώ το διατακτικό της απόφασης εκδίδεται εντός 15 ημερών από τη συζήτηση της αίτησης ή από την προθεσμία για την υποβολή υπομνημάτων. Επίσης, συγκεντρώνονται οι ρυθμίσεις αναφορικά με το ύψος, την έκδοση, τον τρόπο κατάθεσης του παραβόλου για την άσκηση της αίτησης της παρ. 1, καθώς και τις προϋποθέσεις επιστροφής του. Ειδικά δε για τις αναθέτουσες αρχές που ασκούν την αίτηση της παρ. 1, προβλέπεται ότι καταρχήν εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις. Περαιτέρω, προβλέπεται η επιστροφή του παραβόλου της προδικαστικής προσφυγής υπέρ του αιτούντος που πέτυχε την ακύρωση απόφασης της ΑΕΠΠ, με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή του. Επιπλέον, εισάγονται δύο ευχέρειες του Δικαστηρίου: αφενός, η δυνατότητα να διατάσσει την απόδοση του παραβόλου ακόμη και σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης ακύρωσης και, αφετέρου, τη δυνατότητα να απαγγέλλει έως και δεκαπλασιασμό του παραβόλου σε περιπτώσεις προφανώς απaráδεκτης ή αβάσιμης αίτησης. Επιπρόσθετα, ρυθμίζονται τα ανασταλτικά αποτελέσματα της αίτησης της παρ. 1 και σχετικά με την υπογραφή της σύμβασης, υιοθετείται η πρόβλεψη που ισχύει μέχρι σήμερα για την αυτοτελή αίτηση αναστολής. Παράλληλα, θεσπίζεται περιορισμένης χρονικής διάρκειας αναστολή της διαγωνιστικής διαδικασίας και προβλέπεται ότι η προθεσμία άσκησης και η άσκηση της αίτησης της κωλύουν την πρόοδο της διαδικασίας ανάθεσης για 15 ημέρες, πλην αν το Δικαστήριο κρίνει διαφορετικά με την απόφαση επί του αιτήματος αναστολής. Παράλληλα, ρυθμίζεται η διαδικασία έκδοσης απόφασης επί του αιτήματος

	<p>αναστολής, σύμφωνα με την οποία το αρμόδιο Δικαστήριο μπορεί να καλεί τα μέρη σε ακρόαση με κάθε πρόσφορο μέσο και, αφού παρέλθει η de iure αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης, αποφάινεται με συνοπτικά αιτιολογημένη απόφαση, η οποία ισχύει μέχρι την έκδοση απόφασης επί της αίτησης ακύρωσης και μπορεί να ανακαλείται ή να τροποποιείται κατόπιν αίτησης. Περαιτέρω, ορίζεται ότι με την παραπάνω απόφαση διατάσσεται κάθε πρόσφορο μέτρο προσωρινής προστασίας, στις περιπτώσεις παραπομπής της υπόθεσης σε ευρύτερη σύνθεση, αιτήματος πρότυπης δίκης ή υποβολής προδικαστικού ερωτήματος προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικά στην περίπτωση επείγοντος αιτήματος αναστολής, για το οποίο αποφάινεται η Επιτροπή του αρ. 52 παρ. 2 του π.δ. 18/1989, προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης προσωρινής διαταγής από τον Πρόεδρο του οικείου δικαστικού σχηματισμού. Εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις αποδοχής ή απόρριψης του αιτήματος αναστολής και προβλέπεται ότι το Δικαστήριο διατάζει τα κατάλληλα ασφαλιστικά μέτρα χωρίς να δεσμεύεται από τις προτάσεις των διαδίκων και παρατίθεται ενδεικτικός κατάλογος των εν λόγω μέτρων. Ορίζεται δε ρητά ότι οι προθεσμίες για τις διαφορές του παρόντος δεν αναστέλλονται κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κώδικα περί δικών του Δημοσίου (Κ.Δ. από 26.6-10.7.1944, ΦΕΚ Α' 139), ενώ τέλος, προβλέπεται ρητά και εξειδικεύεται η υποχρέωση συμμόρφωσης προς τις δικαστικές αποφάσεις του παρόντος άρθρου. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι στην περίπτωση μερικής ή ολικής ακύρωσης των αποφάσεων της, η ΑΕΠΠ οφείλει να συμμορφώνεται εντός 20 ημερών από την κοινοποίηση της δικαστικής απόφασης. Επιπλέον, ορίζεται ότι υποχρέωση συμμόρφωσης εντός της ίδιας προθεσμίας έχουν και οι αναθέτουσες αρχές κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων τους.</p>
--	---

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΡΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ v. 4412/2016 ΜΕ ΤΟΝ v. 4782/2021				
Άρθρο v. 4782/2021	Άρθρο v. 4412/2016	Τίτλος άρθρου όπως τροποποιείται	Έναρξη ισχύος βάσει του αρ. 142 του v. 4782/2016	Μεταβατικές Διατάξεις
4	Κατά το μέρος που τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 36	Υποχρέωση χρήσης - Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ - Εξουσιοδοτική διάταξη	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	

10	45	Συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης - Εξουσιοδοτική διάταξη	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
20 παρ. 4	70	Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων (άρθρο 55 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
34	Κατά το μέρος που τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 92	Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
55	127	Έννομη προστασία για δημόσιες συμβάσεις των άρθρων 118 και 119	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
57	136	Διοίκηση του έργου - Παρακολούθηση και επίβλεψη - Εξουσιοδοτική διάταξη	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	Οι διατάξεις των άρθρων καταλαμβάνουν διαγωνισμούς που θα προκηρυχθούν μετά την 1η Σεπτεμβρίου 2021. Συμβάσεις που συνάφθηκαν ή θα συναφθούν μέχρι την άνω ημερομηνία, εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν κατά τον χρόνο σύναψής τους.
58	136Α	Διοίκηση του έργου - Παρακολούθηση και επίβλεψη έργων κάτω των ορίων - Μητρώο επιβλεπόντων ελεγκτών μηχανικών - Εξουσιοδοτική διάταξη	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
59	138	Γενικές υποχρεώσεις αναδόχου	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
60	141	Πειθαρχικές ευθύνες διοικητικών οργάνων	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
63	144	Σύμπραξη του μελετητή στην κατασκευή - Πρόσθετες εγγυήσεις - Ευθύνη - Εξουσιοδοτική διάταξη	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
64	145	Χρονοδιάγραμμα κατασκευής - Πειθαρχικό αδίκημα	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
66	147	Προθεσμίες	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
67	148	Ποινικές ρήτρες για παραβίαση προθεσμιών έργου	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
68	149	Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ)	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
69	150	Προκαταβολές	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
70	151	Επιμετρήσεις	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	

71	152	Λογαριασμοί	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
72	153	Αναθεωρητική περίοδος για τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών, μισθωμάτων και μηχανημάτων - Εξουσιοδοτικές διατάξεις	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
73	154	Απολογιστικές εργασίες	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
74	155	Επείγουσες και απρόβλεπτες πρόσθετες εργασίες, οι οποίες εκτελούνται πριν από την έγκριση του Α.Π.Ε.	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
75	156	Ειδικά θέματα τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους - Αυξομειώσεις εργασιών - Νέες εργασίες - Εξουσιοδοτικές διατάξεις	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
76	157	Βλάβες στα έργα - Αποζημιώσεις	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
77	159	Ακαταλληλότητα υλικών - Ελαττώματα - Παράλειψη συντήρησης	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
78	160	Έκπτωση αναδόχου	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
79	161	Διακοπή εργασιών - Διάλυση της σύμβασης	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
82	168	Βεβαίωση περάτωσης εργασιών	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
83	169	Διοικητική παραλαβή για χρήση	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
84	170	Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών (ΕΣΤΕΠ ΤΙΜ-ΤΕΜ) Εξουσιοδοτικές διατάξεις	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
85	171	Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
86	172	Παραλαβή - Εξουσιοδοτική διάταξη	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
89	183	Διοίκηση σύμβασης μελέτης - παροχής τεχνικών υπηρεσιών, έλεγχος, επίβλεψη και παρακολούθηση - Εξουσιοδοτικές διατάξεις	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	Οι διατάξεις των άρθρων καταλαμβάνουν διαγωνισμούς που θα

90	183A	Μητρώο Επιβλεπόντων Ελεγκτών Μηχανικών - Εξουσιοδοτική διάταξη	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	προκηρυχθούν μετά την 1η Σεπτεμβρίου 2021. Συμβάσεις που συνάφθηκαν ή θα συναφθούν μέχρι την άνω ημερομηνία, εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν κατά τον χρόνο σύναψής τους.
91	184	Προθεσμίες - Χρονοδιάγραμμα	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
92	185	Ποινικές ρήτρες	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
93	187	Καταβολή της αμοιβής του αναδόχου	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
95	190	Αποζημίωση του αναδόχου λόγω υπερημερίας του εργοδότη χωρίς λύση της σύμβασης	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
96	191	Έκπτωση του αναδόχου	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
97	192	Διάλυση της σύμβασης	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
98	194	Αποζημίωση αναδόχου σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
100	196	Τεχνικές προδιαγραφές	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
108	Κατά το μέρος που τροποποιείται η περ. α' της παρ. 11 του άρθρου 221	Όργανα διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων - Εξουσιοδοτική διάταξη	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
109	Κατά το μέρος που τροποποιείται η παρ. 7 του άρθρου 258	Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες - Εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 40 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
131	333A	Έννομη προστασία για συμβάσεις των άρθρων 328 και 329	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
134	345	Πεδίο εφαρμογής	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	
138	372	Δικαστική προστασία - Αρμόδιο δικαστήριο	1 ^η Σεπτεμβρίου 2021	Το άρθρο διέπει τις διαφορές που αναφύονται από πράξεις οι οποίες κοινοποιούνται στον θιγόμενο ή

				των οποίων προκύπτει εκ μέρους του πλήρης γνώση μετά την 1.9.2021. Το ίδιο ισχύει για τις παραλείψεις που συντελούνται μετά την ημερομηνία αυτή.
3	34	Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί - Εξουσιοδοτική διάταξη (άρθρο 35 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	9 ^η Μαρτίου 2021	
6	παρ. 1 και 5 του άρθρου 38	Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) -Εξουσιοδοτικές διατάξεις	9 ^η Μαρτίου 2021	
7	41	Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών και προγραμματισμός δημοσίων συμβάσεων - Εξουσιοδοτική διάταξη	9 ^η Μαρτίου 2021	
8	43	Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη	9 ^η Μαρτίου 2021	
9	44	Τεχνική επάρκεια αναθετουσών αρχών στις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών	9 ^η Μαρτίου 2021	Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στο άρθρο 44 του ν. 4412/2016 (Α' 147), νοείται το άρθρο 44, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τον ν. 4782/2016.
11	46	Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς - Εξουσιοδοτική διάταξη (άρθρο 40 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	9 ^η Μαρτίου 2021	
12	47	Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς	9 ^η Μαρτίου 2021	

13	48	Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων (άρθρο 41 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	9 ^η Μαρτίου 2021	
42	102	Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (Άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)	9 ^η Μαρτίου 2021	
49	117Α	Δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας	9 ^η Μαρτίου 2021	
62	143	Κοινοποίηση στον ανάδοχο - Εκπροσώπηση	9 ^η Μαρτίου 2021	
65	146	Ημερολόγιο του έργου	9 ^η Μαρτίου 2021	
80	164	Υποκατάσταση	9 ^η Μαρτίου 2021	
81	165	Υπεργολαβία κατά την εκτέλεση - Εγκεκριμένος υπεργολάβος - Κατασκευαστική κοινοπραξία	9 ^η Μαρτίου 2021	Το άρθρο εφαρμόζεται και σε συμβάσεις που συνάφθηκαν πριν την έναρξη ισχύος του.
87	174	Διοικητική επίλυση συμβατικών διαφορών	9 ^η Μαρτίου 2021	
88	176	Διαιτητική επίλυση διαφορών	9 ^η Μαρτίου 2021	Μετά από συμφωνία των συμβαλλομένων και έπειτα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, η επίλυση διαφορών από σύμβαση, που έχει υπογραφεί πριν από τη δημοσίευση του ν. 4782/2016 και στην οποία δεν έχει συμπεριληφθεί ρήτρα διαιτησίας, μπορεί να υπάγεται στην παρ. 1 του

				άρθρου 176 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιείται με το άρθρο 88 του ν. 4782/2016.
94	189	Έγκριση της μελέτης - Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης - Εξουσιοδοτική διάταξη	9 ^η Μαρτίου 2021	
99	195	Υποκατάσταση του αναδόχου	9 ^η Μαρτίου 2021	
101	198	Διοικητική και δικαστική επίλυση διαφορών - Εξουσιοδοτική διάταξη	9 ^η Μαρτίου 2021	
108 εκτός της περ. α' της παρ. 11	221	Όργανα διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων - Εξουσιοδοτική διάταξη	9 ^η Μαρτίου 2021	
121	310	Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 76 παρ. 4 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)	9 ^η Μαρτίου 2021	
127	327Α	Συμβάσεις ήσσονος αξίας	9 ^η Μαρτίου 2021	
Όλες οι υπόλοιπες διατάξεις του ν. 4782/2016.			1 ^η Ιουνίου 2021	
22	73			Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιείται με το άρθρο 22 του ν. 4782/2016, εξακολουθεί να ισχύει η απόφαση που εκδόθηκε δυνάμει της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016.

Επιμέλεια:

Χαρά Ζέρβα
Νίκη Τζαβέλλα
Βίκυ Φασφαλή

